

Slovenský Slovak Ranger

Spravodaj Asociácie strážcov chránených území Slovenska

1/2006-2007

Slovo prezidenta

Milí kolegovia - strážcovia,

dovoľte mi, aby som sa vám na úvod poďakoval za dôveru, ktorú som dostal pri voľbách na valnom zhromaždení Asociácie v novembri 2006 v Banskej Bystrici. Vážim si prácu mojich predchodcov - osobitne prezidenta a členov výboru, veď práve vďaka ich zaangažovanosti a entuziazmu sa podarilo vybudovať stavovskú organizáciu strážcov chránených území Slovenska. Asociácia sa zasadila v poslednom období o zvýšenie počtu strážcov v chránených územiach Slovenska, strážcovia získali štatút verejného činiteľa a zlepšilo sa do istej miery aj ich materiálo-technické vybavenie. Na strane druhej súčasná situácia navodzuje u mnohých kolegov skepsu - stále sme napr. nedosiahli plánovaný cieľový stav strážcov a za najväčší problém pokladám stratu osobnej motivácie, nemožnosť kariérneho postupu a v neposlednom rade nízke spoločenské a finančné ohodnotenie činnosti strážcov.

V roku 2007 si naša organizácia pripomenie 10. výročie založenia. Môže to byť pre nás výzvou nabráť nový dych v smerovaní organizácie. Členom, resp. záujemcom o členstvo v Asociácii chceme ponúknuť výhody - jednou z nich je napr. fakt, že Asociácia pomáha obhajovať profesné záujmy strážcov, rieši vyššie uvedené problémové oblasti, zlepšuje postavenie strážcov a zabezpečuje

v rámci dohody so ŠOP SR aj zvyšovanie odbornosti svojich členov.

Mojou ambíciou bude plniť stanovené strategické ciele Asociácie vrátane zlepšovania našej medzinárodnej spolupráce a propagácie. Osobitne treba zdôrazňovať zapojenie mladých ľudí v chránených územiach, budovanie kapacít a neustále zvyšovanie odbornosti strážcov. Musíme priznať, že je potrebné stabilizovať členskú základňu, zlepšiť aj administráciu a riadenie organizácie, vrátane rozšírenia možností jej financovania. Nezanedbateľným je aj rozvíjanie spolupráce s inými partnerskými organizáciami.

Funkciu prezidenta chápem ako veľkú zodpovednosť, službu a možnosť ovplyvniť pozitívnym spôsobom misiu a filozofiu našej organizácie. Stanovené ciele je samozrejme možné dosiahnuť len s pomocou členskej základne. Budem robiť všetko pre to, aby som vašu dôveru nesklamal.

Na záver prajem všetkým pokojné chvíle na prácu i oddych a do ďalších dní roku 2007 veľa síl, pokoja a radosti v osobnom aj pracovnom živote pri zdolávaní prekážok - nielen tých v prírode, ale aj v medziľudských vzťahoch...

Juraj Švajda

Ing. Juraj Švajda

- pracovník ŠOP SR na funkcii vedúceho odboru strážnej služby, envirovýchovy a propagácie Správy TANAP

- narodený v Ilave, má 31 rokov

- medzi jeho profesné záujmy patrí environmentálna výchova, manažment chránených území, programy záchranu kriticky ohrozených živočíšnych druhov (kamzík vrchovský tatranský), komunikácia a interpretácia v chránených územiach a ďalšie

- okrem členstva v Asociácii strážcov chránených území Slovenska, pôsobí aj ako člen Slovenskej ekologickej spoločnosti, člen výboru SZOPK Vysoké Tatry, člen komisie životného prostredia mestského zastupiteľstva Vysoké Tatry, člen DZ THS

Zo života organizácie

Zasadnutia výboru ASCHÚS

7. júna 2006, Brezno

Program :

1. Kontrola plnenia úloh za uplynulé obdobie,
2. Závery dohody s ASPCHÚ ČR
3. Stav registrácie členov a platenia členských príspevkov
4. Správa o stave financií
5. Plnenie Plánu aktivít na rok 2006
6. List generálnemu riaditeľovi ŠOP SR
7. Zmeny pracovného poriadku a štýlu práce strážcov a ostatné

30. októbra 2006, Brezno

Program :

1. Kontrola plnenia úloh za uplynulé obdobie,
2. Príprava volieb výboru
3. Príprava stretnutia členov ASCHÚS
4. Správa o stave financií
5. Plnenie Plánu aktivít na rok 2006
7. Rôzne

Z programu júnového zasadnutia bolo najdôležitejším bodom príprava plánovaného stretnutia s generálnym riaditeľom ŠOP SR, ktoré sa nakoniec neuskutočnilo v júlovom, ale až v novembrovom termíne.

Z októbrového stretnutia vzišiel najmä návrh členov výboru do volieb na ďalšie trojročné obdobie a plán aktivít Asociácie na rok 2007.

Výbor pracoval v r.2006 v zložení:

prezident: Zdeno Pochop

členovia výboru: Juraj Ksiažek, Dan Harťanský, Anton Potaš

hospodár: Katarína Škorváňková

10.11.2006, Malachov

Viac-menej neformálne stretnutie výboru sa konalo v predvečer konania 17.valnej hromady Asociácie v Malachove. Bolo potrebné doladiť detaily a program tak, aby v sobotu bolo všetko pripravené. Tradične sa takéhoto stretnutia zúčastňovali aj hostia - kolegovia z českej Asociácie, ktorí tento rok z rôznych dôvodov nemohli prísť.

Kvôli dlhému času cestovania však dorazili už v piatok večer strážcovia z CHKO Malé Karpaty, ktorí sa na tohtoročnom valnom zhromaždení stali riadnymi členmi ASCHÚS.

13.12.2006, Predná hora

Program:

1. kontrola uznesení z XVII. valného zhromaždenia
2. aktualizácie členskej základne
3. rozdelenie funkcií vo výbore
4. príprava spravodaja „Slovenský Ranger“
5. rôzne

Z dôležitých záverov:

- ASCHÚS bola zaregistrovaná do databázy mimovládnych organizácií v novembri 2006,

- boli prijaté opatrenia k skvalitneniu členskej základne vzhľadom na neplatenie členského

- Kroniku Asociácie po M.Vaľovi prevezme J.Ksiažek

- D.Harťanský navrhol výboru pripraviť kroky k vydaniu Metodickéj príručky strážcu CHÚ

Rozdelenie funkcií vo výbore:

Ing. Švajda – prezident, zodpovedný za medzinárodné vzťahy, podávanie správ o činnosti ASCHUS na IRF,

Z.Pochop – viceprezident, príprava a evidencia písomností k zasadnutiam , vnútroorganizačná činnosť

Ing. Škorváňková – hospodárka,

D.Harťanský – príprava odborných a metodických materiálov pre vnútroorganizačnú činnosť, ako aj pre slovenskú pôsobnosť,

RNDr. Bačkor – sledovanie projektových výziev, možnosti prípravy rozvojových projektov,

Mimoriadne zasadnutie výboru a dozornej rady ASCHÚS

29.01.2007, Lipt.Hrádok

Program: Zaujatie stanoviska a prijatie dokumentov k pripravovaným zmenám v organizačnej štruktúre a prepúšťaniu zamestnancov ŠOP SR.

Prítomní členovia pripravili vyhlásenie pre MŽP SR k avizovaným zmenám a tiež dopracovali podklady pre generálneho riaditeľa ŠOP SR k zlešeniu činnosti a podmienok práce strážcov, vychádzajúce zo stretnutia dňa 8.11.2006.

Vzhľadom na závažnosť problematiky uverejňujeme v osobitnej prílohe uvedené dokumenty, zároveň s predbežným vývojom situácie. Mnohé zmeny, príprava dokumentov a tiež vyčkávanie na to, čo nám prinesú najbližšie dni spôsobili tiež meškanie vydania tohto Spravodaja. Nie sme takí pružní, ako médiá, ktoré pomerne rýchlo zverejnili rôzne reakcie a názory napr. na internetových stránkach:

<http://www.changenet.sk/?cat=14671>

<http://www.sme.sk/c/3130628/Statna-ochrana-prirody-chce-odvolat-aj-profesionalnych-strazcov.html>

Ďalšie informácie budú na <http://aschus.nfo.sk>

XVII.valné zhromaždenie

Záver z XVII. Valného zhromaždenia členov ASCHÚS

XVII. stretnutie členov Asociácie strážcov chránených území Slovenska sa konalo dňa 11. novembra 2006 v Banskej Bystrici.

Uznesenia:

A.Valné zhromaždenie berie na vedomie informácie o:

- ♦ Stave členskej základne
- ♦ Účasti na 5. kongrese IRF

B.Valné zhromaždenie schvaľuje:

- ♦ Správu o činnosti ASCHÚS za uplynuté obdobie
- ♦ Správu o financiách
- ♦ Správu revíznej komisie
- ♦ Výsledky volieb do výboru ASCHÚS a prezidenta ASCHÚS, nový výbor v zložení: Peter Bačkor, Dan Harťanský, Zdenek Pochop, Juraj Švajda, Katarína Škorvánková, novým prezidentom ASCHÚS sa stal Juraj Švajda
- ♦ Novú revíznú komisiu v zložení: Peter Kubík, Juraj Popovics, Adalbert Mezei
- ♦ Návrh členskej základne, aby nebola vykonaná registrácia na prijímanie 2% z daní
- ♦ Čestné členstvo Ing. Vadivojovi Vančurovi
- ♦ Plán činnosti na rok 2007

C. Valné zhromaždenie ukladá:

- ♦ zaregistrovanie ASCHÚS do databázy mimovládnych organizácií,
Z: Švajda T: január 2007
- ♦ zrušenie členstva členom ASCHÚS, ktorí si neplnili povinnosti v platení členského od roku 2005,
Z: výbor T: dec. 2006
- ♦ vydanie spravodaja Slovenský Ranger
Z: Mezei T: 15. dec. 2006
- ♦ vydanie informačného letáku o strážcovi,
Z: všetci T: 15. dec. 2006
- ♦ vydanie informačného letáku o strážcovi,
Z: Mezei T: 1.štvrtrok 2007
- ♦ zabezpečenie školenia strážcov,
Z: výbor T: 1.štvrtrok 2007
- ♦ zaslanie záverov zo XVII. Valného zhromaždenia ASCHÚS riaditeľom Správ NP a CHKO resp. vytipovaným pracovníkom,
Z: výbor T: ihneď
- ♦ spracovanie písomných podkladov pre riešenie problémových okruhov činnosti strážnej služby zo stretnutia s generálnym riaditeľom ŠOP SR a jeho zaslanie generálnemu riaditeľovi ŠOP SR,
Z: Pochop, Mezei T: ihneď
- ♦ zorganizovanie slávnostného stretnutia k 10. výročiu ASCHÚS,
Z: výbor T: sep/okt 2007
- ♦ účasť na Valnej hromade ASPCHÚČR,
Z: výbor T: apríl

D. Valné zhromaždenie prijalo nových členov:

- ♦ Peter Hollý, Dušan Marko, Peter Hrajnoha (všetci Správa CHKO Malé Karpaty)

Dňa 11.novembra 2006 Valné zhromaždenie jednomyseľne schválilo závery na XVII. Stretnutí strážcov.

Návrhová komisia:
P.Báčkor, V.Balaška,
D.Marko

Súčasťou programu XVII.valného zhromaždenia bola tiež informácia o výsledkoch jednaní zástupcov ASCHÚS s generálnym riaditeľom ŠOP SR, informácia o účasti členov Asociácie na svetovom kongrese strážcov v škótskom Stirlingu spojená s PP prezentáciou a premietnutím filmu o strážcoch sveta a tiež správa účastníkov našej delegácie z valnej hromady „družobnej“ českej Asociácie.

Z činnosti strážcov

Monitoring a likvidácia čiernych skládok na území NP Muránska planina a jeho ochranného pásma.

Od roku 2004 dobrovoľní členovia Stráže prírody Skupina východ NP Muránska planina pravidelne monitorujú vznikajúce čierne skládky hlavne v okolí obce Muráň, riečky Muránky s jej prítokmi a pri svojej činnosti dokladujú nelegálnosť tzv. čiernych skládok – formou správ na hlásenkách aj priložených na CD nosičoch s fotodokumentáciou, ktoré boli v pravidelných cykloch predložené na Správu NP Muránska planina, starostom obcí Muráň, Muránska Lehota, ako i ObÚ ŽP so sídlom v Revúcej. Boli vytypované a monitorované skládky v okolí obce Muráň, areálu Predná Hora Lučanské a liečebný ústav, vodného toku rieky Muránky s prítokmi v Hrdzavom potoku, Peprovce (miesto konania Muránskeho rodea), NPR Javorníková dolina, NPR Poludnica a ich ochranných pásmach.

Monitoring sa vykonáva priebežne, hlavne však v mesiacoch apríl – máj a opätovne v mesiaci september – október. Po počiatočnom nepochopení, keď sa v monitoringu pokračovalo aj v rokoch 2005 – 2006 sa dostavili prvé úspechy a prebehla likvidácia čiernych skládok.

V máji 2006 po viac ako 2 rokoch naťahovania o zodpovednosť za likvidáciu pristúpili dobrovoľní členovia stráže prírody v spolupráci s Lesmi SR - LZ Revúca LS Muráň poskytnutím dopravného prostriedku a koordinácii strážcov NP Muránska planina k úspešnému vyvezeniu 27 ks menších a väčších pneumatík z NPR Poludnica a jej ochranného pásma, kde bol pozostatok činnosti filmárov a režiséra pána Jakubiska v 70-tych rokoch pri točení filmu „Postav dom, zasad' strom“, keď spustili z Tesnej Skaly do rokliny 2 TATRY 138 aj s naloženým stavebným materiálom.

V roku 2005 sa výrazne podieľali na čistení prítokov Muránky a samotnej Muránky až po hranicu ochranného pásma NP Muránska planina spolu so ZŠ Sirk. Postupne boli od komunálneho odpadu, fliaš PET, autobaterií, Fe šrotu vyčistené Peprovce, Hrdzavý potok, Predná Hora.

V novembri 2006 v spolupráci s obcou Muráň boli opätovne vyvezené pneumatiky v počte 30 ks v úseku

Dielik – Muráň, priecestie ŽSR. Ide o zlomok činnosti, keď sa dokázal vyvinúť dostatočný tlak na obec Muráň v spolupráci so Správou NP Muránska planina. Čaká nás v nasledujúcom období vyvinúť ďalší tlak na obec Muráň a ObÚ ŽP v Revúcej, aby sa dočistili mokrade v okolí toku rieky Muráň a sútoku potoka z Hrdzavej doliny a Muránky, ktorá napriek snahe zostáva nevyčistená.

Slovenská legislatíva však po novelizácii Trestného zákona (č. 300/2005 Z. z.) vytvára možnosť riešiť danú problematiku aj cestou vyvodzovania trestno-právnej zodpovednosti.

Milan Hromada

Čistenie Nízkyh Tatier opäť na Andrejcovcej

6.10.2006 sa pod taktovkou ZO SZOPK Nízke Tatry v spolupráci so Správou NAPANT uskutočnil ďalší ročník ČINT-u.

Po niekoľkých rokoch opäť na turistickej útulni Andrejcová, čím sa nadviazalo na minuločný úspešný projekt jej rekonštrukcie. V súlade s projektom trvá starostlivosť SZOPK o tento objekt - chystanie dreva na zimu, drobná údržba a čistenie okolia. Toto bolo tiež podstatnou časťou práce dobrovoľníkov z radov

SZOPK, trampov a najmä členov Stráže prírody NAPANT.

Celkovo asi tridsať brigádnikov spolu s rodinnými príslušníkmi odvieďlo kus dobrej práce. Škoda ešte, že sa nezúčastnilo viac členov Horskej služby, čím by sa prehĺbila spolupráca organizácií pôsobiacich na jednom území.

Tento rok sa podarilo akciu aj dobre spropagovať, reportážne relácie odzneli v Slovenskom rozhlase, STV a správu uverejnila aj TASR.

-ez-

Záchranná akcia v NPR Hrdzavá dolina.

Hrdzavá dolina v NP Muránska planina svojím okolitým reliéfom láka turistov ku návšteve. Množstvo skalných vyhlíadok, terás navádza atmosféru hlbokaj a dlhej doliny, na ktorú je najlepšie sa pozerat' z vrchu. Od Kostelca cez Kľak až po Vrbjarku tvorí uzavretú a ťažko priedhodnú lokalitu, nakoľko turistická a lyžiarska značka vedú dolinou a na Nižnej Kľakovej pri útulni sa napájajú na červenú tzv. Rudohorskú magistrálu.

2.júla 2006 práve sem smerovali kroky skupiny 6-tich členov KST Dúbrava, ktorí pri návrate z celodennej túry zostupovali v lokalite Mäsiarskych skál do doliny. V čase po 14,00 hod došlo pravdepodobne pošmyknutím sa jednej z členov skupiny ku krkolomnému pádu asi z výšky 30 m a následnému uviaznutiu v nebezpečnom a nechránenom teréne. Akým spôsobom privolali ostatní členovia skupiny pomoc, ostáva nezistené. Podstatné je to, že o 15,15 hod RLP požiadala o pomoc dobrovoľných členov stráže prírody, ktorí sa vracali zo služby v teréne a čakali na autobus do Revúcej na námestí v Muráni o doprovod do uvádzanej lokality. Po viac ako hodinovej lopote, spojenej s vynášaním materiálu sme dorazili na miesto nešťastia, kde bola postihnutej poskytnutá odborná lekárska pomoc. Nasledovalo zvažovanie transportu, potreba znášat' postihnutú nepríjemným a nebezpečným terénom, a tak po dohode s lekárkou sa o 16,45 hod rozhodlo privolať vrtuľník do nemocnice v Revúcej. Bolo to potrebné aj vzhľadom na poranenia postihnutej ako potrebnú minimálne hodinu ku vzdialenej sanitke, ktorá ostala odstavená na svahu v doline. V priebehu asi jednej hodiny priletel vrtuľník LZS z Popradu (ATE), ktorý spustil lekára-záchrancu a po preložení postihnutej do siete podvesom transportoval postihnutú do nemocnice v Revúcej.

Možno to pre obyvateľov Muráňa bolo divadlo, ale všetci aktéri zásahu si vydýchli, keď vrtuľník bez problémov nabral výšku a smer do Revúcej. Všetko sa odohralo na malej skalnej plošinke vo výške asi 1000 m n.m.

Dnes postihnutá po 2 mesačnej PN sa plne vrátila do normálneho života, práce. Uvádzaná udalosť je typickým príkladom nerešpektovania Návštevného poriadku NP Muránska planina, ktorý začal platiť od 1.6.2006, pohybu návštevníkov mimo značených turistických chodníkov, tentoraz so šťastným koncom. NP Muránska planina nie je v zmysle zákona č.544/2003 o HS zaradená medzi oblasti jej pôsobenia, a tak podobný zásah v budúcnosti by mal byť vedený cez Integrovaný záchranný systém (hasičov), ktorí majú pre túto činnosť vybavenie a personálne obsadenie. Stráž prírody nie je oprávnená túto činnosť suplovať, svojej úlohy sa však zhostila bez problémov. Bol spracovaný podnet na priestupkové konanie, ktoré po dohode Správa NP Muránska planina riešila písomným upozornením KST Dúbrava o nezákonnosti konania jeho členov.

Milan Hromada

Krátke správy

* V dňoch 19.-21. apríla 2006 sa v CHKO Orlické hory vo východných Čechách konalo stretnutie terénnych pracovníkov a strážcov prírody.

Podujatie organizovala Agentúra ochrany prírody a krajiny ČR - SCHKO Orlické hory a Asociácia strážcov prírody chránených území ČR. ASCHÚS zastupovalo 9 strážcov z 5 slovenských chránených území (TANAP, NAPANT, NP Muránska Planina, CHKO Štiavnické vrchy, CHKO Malé Karpaty).

* 14.-21. júna 2006 sa v škótskom Stirlingu konal v poradí piaty svetový kongres strážcov. Zúčastnilo sa ho viac ako 350 strážcov z takmer 40 krajín.

ŠOP SR a Asociáciu strážcov vďaka podpore organizátorov podujatia reprezentovali dvaja zástupcovia (Juraj Popovics z NP Slovenský kras a Juraj Švajda z Tatranského národného parku).

* október 2006 - Juraj Švajda pripravil na základe podkladov dodaných z jednotlivých pracovísk ŠOP SR komplexný materiál - „Stav strážnej služby, katalóg stáží a časové využitie strážcov pri správach NP a CHKO“.

* november 2006 - Asociácia podporila na základe schválenia Plánu aktivít na rok 2006 účasť jedného člena na jazykovom kurze zameranom špeciálne na konverzáciu s problematikou ochrany prírody. Kurzu v českých Krkonošiach sa zúčastnil P.Bačkor (NAPANT).

* február 2007 - IRF sa vyjadrila k situácii na Slovensku. Zástupca pre Európu, Rigmor Solem z Nórska, po konzultácii s prezidentom Davidom Zellerom príde navštíviť Slovensko pravdepodobne koncom marca. Ako píše vo svojom liste, žiaľ obdobná situácia je aj v iných európskych krajinách. Chceli by sa na túto problematiku zamerať aj na európskom tréningovom seminári v rumunskom Retezate v septembri. V Nórsku je situácia úplne opačná - vláda vytvára nové pracovné miesta pre rangerov s cieľom interpretácie prírodných hodnôt a informačného servisu pre návštevníkov.

Návšteva amerického národného parku Rocky Mountain

V dňoch 05. až 12.10.2006 sa uskutočnila týždňová pracovná návšteva riaditeľa Správy TANAPu Tomáša Vančuru v americkom národnom parku Rocky Mountain na pozvanie riaditeľa amerického národného parku Vaughna Bakera. Počas týždňovej pracovnej návštevy absolvoval Tomáš Vančura stretnutia s predstaviteľmi miestnej samosprávy, partnerskými organizáciami vrátane zástupcov amerických lesov, zoznámil sa s prácou jednotlivých oddelení národného parku v oblasti manažmentu prírodných a kultúrnych zdrojov, výskumu, ochrany zdrojov a manažmentu návštevnosti, interpretácie a výchovy s dôrazom na problematiku spolplatenia vstupu do národného parku, prácu dobrovoľníkov, fundraising a systém dopravy na území národného parku. Ďalším krokom by mala byť recipročná návšteva amerických kolegov v TANAPe v lete 2007 a podpísanie vzájomnej dohody o spolupráci medzi oboma národnými parkami.

Pracovná návšteva vďaka podpore americkej ambasády v Bratislave nadviazala na návštevu amerických kolegov v Tatrách začiatkom júna 2006. Američania vtedy prejavili seriózný záujem o vytvorenie spolupráce formou tzv. sister-park projektu medzi oboma národnými parkami. Definované boli už aj oblasti vzájomnej spolupráce, ktorými bude pomoc amerických partnerov a vzájomná spolupráca v oblastiach, s ktorými majú v podmienkach amerických národných parkov dlhodobé skúsenosti. Súčasťou projektu bude aj výmena pracovníkov národných parkov a vydanie bilingválnej brožúry opisujúcej oba národné parky a sister-park projekt.

J.Švajda

Asociácia strážcov chránených území Slovenska uvíta všetky sponzorské príspevky na svoju činnosť

Adresa ASCHÚS: Asociácia strážcov CHÚS, Školská 8, 052 01 Spišská Nová Ves

<http://aschus.nfo.sk>

IČO: 31961240, bankové spojenie: OTP banka Slovensko č.úctu: 4502358/5200

Slovenský RANGER Spravodaj Asociácie strážcov chránených území Slovenska

Vydáva ASCHÚS ako interný materiál pre členov asociácie, orgány a organizácie ochrany prírody a spolupracujúcu verejnosť, zdarma
Vychádza podľa potreby.
Zodpovedný redaktor: Adalbert Mezei

Príspevky a pripomienky zasielajte na adresu:
Adalbert Mezei, Správa NAPANT
Zelená 5, 974 00 Banská Bystrica;
e-mail: aschus@nfo.sk
tel: +421 48 4130888 fax: +421 48 4130820